

કનસર્દિના ચાવીખુક,

યાને

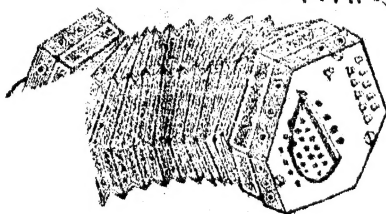
કનસર્દિના વગાડવાની ચુકિતની ઓપડી.

૨૦૨૬ ભાગ ૧ લો. ૨૦૨૬

અશાવરી, કલ્યાણ, કોલીયા, કાહારવા, ખમાચ, જોગીયા,
છલા, હંજોરી, પોલુ, ખિલ્દાગ, ભેરવી, ભોપાલી,
સારંગ, સોરઠ, સોહિની, રાહરા, ઈ. તર્જની
મસનવી, દુમરી, લાવની ગઝલ, વિં

તથા

અમુક કરીને ચિંતનાગમ્મિ વગરકરનાદે ચિંતી શકે માટે કન-
સર્દિનાની અગરલુ-વાળુ વાગ્ગની લેવાની રીત, વાળુ
વગાડવાની રીત વિગેરે વાગ્ગતોના વિષયો આપે.

અનાવનાર,

મેચ. મહેરઅલી.

—૦૦૨૦૦—

કનસર્ટિના આવીબુક.

કનસર્ટિનાની સમજાણ.

કનસર્ટિના ધાણી તરાફના આવે છે, પણ સાધારણ રીતે હાલ જે વપરાય છે તેમાં ૧૧ આવીઓ જમણી બાજુએ અને ૧૦ આવીઓ ડાબી બાજુએ મળીને ૨૧ આવીઓ આવે છે અને તેની ધમણ (યાને જેમાં પવન ભરાય છે તે) આઠ સત્રવાળી આવે છે. હવેથી કનસર્ટિનાને આપણે વાવું કરીને કહીશું.

વાળુ તપાસીને લેવાની રીત.

પહેલાં તો વાજમાં જે બાજુએ ૧૧ આવીઓ હોય તે બાજુનો છોંટીઓ જમણા હાથમાં પહેરવો અને ૧૦ આવીવાળી બાજુનો ડાબા હાથમાં પહેરી, જમણા હાથ તરફની ૧૧ મી આવી (જે બીજી આવીનીથી જુનીજ અંગુઠા આગળ આવે છે) તેને અંગુઠાથી ઢાળી હાથોને જેથી વાજને લાંબું કરવું. લાંબું કીધા બાદ કોઈની બાજુની એકે આવી દબાવ્યાવગર ધીમા હાથે વાજને જરા જરા ઢાળી તપાસીને જોવું કે ધમણમાંથી કોઈની દેકાણીથી પવન બાહાર નિકળે છે? જે ધમણમાંથી પવન બાહાર નિકળતો હોય તો ધમણમાં સુરાખ યા ફાટ હશે અને તે સાઈં સમજવું નહીં. જે પ્રમાણે તપાસીને જોતાં જે ધમણમાંથી પવન બાહાર નહીં નિકળતો હોય તે સાઈં સમજવું. પછી હલકું યા ઊંચું લેવું તે પોતાની મરજીપર આધાર રાખે છે.

વાજની આવીઓની તપાસ.

વાજને જેથી લાંબું કરતી વખતે અને પાછું ઢાળીને જેસાડતી વખતે જે જે આવીપર આપણુ આંગળાં મૂકશું તે તે આવી પોત

પોતાનો સરોદ કહાડશે. પહેલાં જમણા હાથની ચાવીઓની તપાસ લેવી—પહેલા નમ્પરની ચાવીપર આંગળી મૂકીને વાજને ખેંચી અવાજ કહાડવો અને વળી (વાજને) દાખીને પણ અવાજ કહાડવો, અને તે અવાજને તપાસી સાંભળવો કે તે ખોખરો અવાજ ન હોય; જેમ માણસનો સાદ ખેંચી ગયો હોય ને પછી જેમ ટુટ્યો કુટ્યો અવાજ નીકળે છે તેમ ટુટ્યો અવાજ ન હોવો જોઈએ; પણ જો સંગીન અને એક તારનો અવાજ હોય તો સારું સમજવો. અને એ પ્રમાણે જમણા તથા ડાબા હાથની સર્વે ચાવીઓ એક પછી એક તપાસવી. પણ જમણા હાથ તરફની અંગુઠા આંગળીની ૧ ચાવીમાંથી અવાજ નિકળતો નથી એ ચાવી વાજમાં ઝટ પવન લેવાને તથા ખહાર કાઢવાને દૃષ્ટાવ્યામાં આવે છે જેથી ગાયનો વગાડતી વખતે વાજને ઘણી ખેંચ તાણ ન થતાં ઠીક હલકા હાથે વાગે છે.

વાજુ વગાડવાની ટુંકી સમજણ.

વાજુ ખેંચી રીતે વાગે છે—એક તો ખેંચી લાંબું કરતાં અવાજ નિકળે છે અને બીજું ખેંચ્યા બાદ વાજને દાખવું પડે છે અને તે વખતે અવાજ નિકળે છે. હવે આ બુકમાં વાજને ખેંચી વગાડવાની નિશાની તરીકે ચાવીની ઉપરની બાજુએ મીંડા કીધાં છે જેમ કે ૧ આ એકડા બગડાની ઉપરની બાજુએ મીંડુ છે તો (તે ચાવીપર આંગળી મૂકીને) વાજને ખેંચી લાંબું કરતાં વગાડવું. અને વાજને દાખી વગાડવાની નિશાની તરીકે ચાવીની નીચેની બાજુએ મીંડા કીધાં છે. જેમ કે ૨ આ એકડા ત્રગડાની નીચેની બાજુએ મીંડું છે તો (સમજવું જે તે નમ્પરની ચાવીપર આંગળી મૂકીને) વાજને દાખી વગાડવું. ટુંકામાં સમજવું કે મીંડું ઉપર હોય તો વાજને ખેંચી લાંબું કરતાં વગાડવું અને જો મીંડું નીચે હોય તો દાખી વગાડવું.

વળી વાજુ ખેંચે હાથે વાગે છે. યાને—ખેંચે તરફની ચાવીઓ

પર આંખળાં નાખી વગાડવામાં આવે છે. જમણા હાથની અને ડાબા હાથની ચાવીની સમજણ આ બુકમાં એમ છે કે ઉપરનો જે આંકડો હોય તે જમણા હાથની ચાવી સમજવી અને નીચેનો આંકડો હોય તે ડાબા હાથની ચાવી સમજવી. જેમકે ૧ એમાં એ-કડો ઉપર છે તે સીધા હાથની (પહેલા નમ્બરની) ચાવી સમજવી અને ખગડો નીચે છે તે ડાબા હાથની (બીજા નમ્બરની) ચાવી સમજવી. એ પ્રમાણે જે આંકડો ઉપર હોય તે જમણા હાથની ચાવી સમજવી અને નીચે હોય તે ડાબા હાથની ચાવી સમજવી.

હવે સીધા હાથની ૧ લા નમ્બરની ચાવી વાજને દાખીને વગાડતાં તેની સાથે ડાબા હાથની કઈ ચાવી લેવી? બીજું સીધા હાથની ૧ લા નંબરની ચાવી વાજને ખેંચીને વગાડતાં તેની સાથે ડાબા હાથની કઈ ચાવી લેવી? અને એ પ્રમાણે જમણા હાથની દરેક ચાવીની સાથે ડાબા હાથની કઈ કઈ ચાવી લેવી તેની સમજણ નીચે છે.

વાજને દાખી વગાડવાની ચાવીઓ.

૧	૨	૩	૪	૭	૮	સીધા હાથની.
ડાબા હાથની.	૩	૪	૫	૮	૯	૧૦

દાખી વગાડવું છે તેથી મીંડાં નીચે છે.

(ઉપલી ચાવીઓ વાજને દાખી વગાડવામાં આવે પણ ખેંચીને વગાડવામાં આવેજ નહીં.

વાજને ખેંચી વગાડવાની ચાવીઓ.

૧	૨	૩	૪	૫	૭	૮	૯	સીધા હાથની.
ડાબા હાથની.	૨	૩	૪	૫	૭	૮	૯	૧૦

ખેંચી વગાડવું છે તેથી મીંડાં ઉપર છે.

વાજાની આવીઓપર આંગળાં ખેસાડવાની રીત.

નીચે જુદી જુદી ત્રણ નોટ આપી છે તે પ્રમાણે વાજનને ખે-
ચતાં અને દાખતાં (જે જે નમ્બરની આવીઓ લખી છે તે તે
નમ્બરપર) આંગળાં ફેરવતાં જરૂં અને ધીમે ધીમે વગારતાં રહેવું
અને તેપર આંગળાં પાકાં ખેસાડવાં (એ ત્રણ નોટોઉપર આંગળાં
ખેસાડવાને પહેલાં તો અથડું લાગશે પણ કદી કંટાળો ખાવો નહીં
અને ઉતાવળ કરી મૂકી દેવું નહીં, પણ ઘણી ધીરજથી ધ્યાન રાખી
આંગળાં ફેરવતાં અને વગાડતાં વગાડતાં આંગળાં ખેસાડવા. એ
ત્રણ નોટોપર આંગળાં ખેસી જવાથી આગળ ગાયનો વગાડવાને
ઘણું સહેલું થઈ પડશે.

નોંદ ૧ હી.

	२	१०ॐंभयो.
	३	१ दाम्भयो.
	३	२०ॐंभयो.
	४	२ दाम्भयो.
	४	३०ॐंभयो.
	५	३ दाम्भयो.
	५	४०ॐंभयो.
	५	३ दाम्भयो.
	४	५०ॐंभयो.
	४	२ दाम्भयो.
	७	६०ॐंभयो.
	७	१ दाम्भयो.
	८	२०ॐंभयो.
	९	३ दाम्भयो.
	९	४०ॐंभयो.

॥ श्री ॥
॥ ॥

(ઘણી વાર એકજ ચાવીપર એકથી વધુ મીંડાં આવે છે તેની સમજણ એ જે જટલાં મીંડા હોય તેટલા ઢોકા આગળીથી તેજ ચાવીને મારવા અને વાળને દાખવાનું હોય તો દાખતા જવું અને ખેંચવાનું હોય તો ખેંચતા જવું. એને આપણે હુમકી કહીશું.) તેપર હાથ ખેંચાડવાને સારૂ નીચે ખીજ નમ્પરની નોટ આપી છે.

નોંદ ૨ જી.

⁰⁰ १ ⁰⁰ १ ⁰⁰ २ ⁰⁰ २ ⁰⁰ ३ ⁰⁰ ३ ⁰⁰ ४ ३ ⁰⁰ ३ ⁰⁰ २ ⁰⁰ २ ⁰⁰ १ ⁰⁰ १
 २ ३ ३ ४ ४ ५ ५ ५ ४ ४ ३ ३ २

(ધણી વખતે વાણું ખેંચી યા દાખી વગાડતી વખતે એક પછી એક બે બે ત્રણ ત્રણ ચાવીઓ વગાડવી પડે છે માટે નીચે નમ્બર ત્રીજાની નોટ આપી છે.)

નોટ ૩ છ.

૧	૨	૩	૪	૩	૨	૨	૧
૩	૪	૪	૫	૫	૪	૩	૨

(યાને વાણું દખાવતાં દખાવતાં થોડીવાર એક ચાવી વગાડવી અને થોડી વાર બીજી વગાડવી. તેમજ ખેંચતાં પણ સમજવું.)

નોટ ૧ અસાવરી-મસનવી.

અરે કોન હએ તુ તેરા ક્યા હએ નામ,

૨	૩	૨	૩	૩	૪	૩	૩	૨
૪	૪	૪	૪	૫	૫	૫	૪	૪

અમા મેરી કી તુને ખરહમ તમામ-અરે કોન. ૧.

૧	૨	૧	૨	૨	૩	૨	૨	૧
૩	૩	૩	૩	૪	૪	૪	૩	૩

ઉપરું ગાયન ઈન્દ્રસભામાંનું એક છે. એ ગાયનની બીજી ધણી લીટીઓ યાને પાઠ છે તે સર્વે ઉપલીજ નોટથી વાગશે, બસકે કોઈબી ગાયન ઉપસા રાગનું હશે તે સર્વે ઉપલી નોટથીજ વાગશે માટે આ બુકમાં દરેક ગાયનનો એક એક પાઠ લખીને તેની ચાવીઓ બતાવી છે અને તેજ ચાવીઓપર તે રાગનું ગમે તે ગાયન વગાડશે તો તે વાગશે.

नं० २ छट्ठा-पीलु-कविता.

राज हुं मय्ये कोमका और छन्दर मेरा नाम, अल्लो.

१	२	२	३	३	४	३	३	२	२	२
३	३	४	४	५	५	५	४	४	४	३

जीन परीय्यांके दीकडे नहीं मुजे आराम.

१	२	२	२	१	२	३	३	२	२	१
३	३	४	३	३	३	५	४	४	३	३

नं० ३ छन्दसला-लखेरवी-मसनवी-पीपर महेरे पे वो-तर्ज.

वस्लकी तेरी कमर धरमे हय्ये पाना मुजको,

१	२	२	२	१	१	१	२	३	२
३	३	४	३	३	२	३	३	४	४

न अप्परदार अभी हाथ लगाना मुजको.

१	२	२	३	३	३	३	३	२	२	२	२	१
३	३	४	४	५	४	५	४	४	३	४	३	३

नं० ४ छन्दसला-छट्ठा-मसनवी.

धरसे यहां कोन खुदाके लीय्ये लाया मुजको,

१	२	३	२	३	३	२	२	३	३	२
३	३	४	४	५	४	४	३	५	४	४

ક્રીષ સીતમગારને સોતેસે જગાયા મુજકો-ધરસે. ૧.

૧	૨	૨	૩	૩	૩	૨	૨	૨	૨	૧
૩	૩	૪	૪	૫	૪	૪	૩	૪	૩	૩
૦૦		૦		૦		૦		૦		૦

હકને કયા ખવામે પરેશાન દીખાયા મુજકો,

૩	૪	૩	૩	૨	૨	૩	૩	૨
૫	૫	૫	૪	૪	૩	૫	૪	૪
૦૦		૦		૦૦		૦		૦

નં ૫ ઇન્દ્રસભા-કાફી-મસનવો.

સરપે આંખોપે કલેજે પે ખીકાજી તુજકો;

૧	૨	૧	૨	૨	૩	૨	૨	૧
૩	૩	૩	૩	૪	૪	૪	૩	૩
૦૦		૦		૦		૦		૦

આ મેરે પાસ ગલેસે મઝમે લગા લું તુજકો-સરપે. ૧.

૮	૭	૭	૭	૭	૬	૭	૬	૩	૨	૨	૨
૯	૯	૮	૯	૮	૮	૮	૮	૪	૪	૩	૪
૦૦		૦		૦		૦		૦		૦૦	

દીલા જાંસે મુજે ભાતી હઝમે અદાઝમે તેરી,

૨	૩	૩	૩	૩	૪	૭	૮	૭	૭	૬
૪	૪	૫	૪	૫	૫	૯	૯	૯	૮	૮
૦૦		૦૦		૦૦		૦		૦		૦

નં ૬ સારંગ-ગઝલ-દારે ફનાસે દીલકો-તર્જ.

આંદર ઝમીકે ઇશક હઝમે ઇશક આશમાનમે,

૧	૨	૧	૧	*	૧	*	*	૧	૨	૧	૧
૩	૩	૩	૨	૫	૨	૫૨	૫	૨	૩	૨	૩
૦૦		૦૦		૦		૦		૦		૦	

કુચ ધરિકે સીવા નહીં કૌનો મકાનમેં-અંદર. ૧.

૧	૨	૨	૨	૧	૨	૨	૩	૨	૨	૧
૩	૩	૪	૩	૩	૩	૪	૪	૪	૩	૩

ઉપસી પહેસી લીટીમાં જ્યાં * આવું કુલ છે એટલે કે ત્યાં સીવા હાથની આવી કોઈ નથી એમ સમજવું પણ ફક્ત નીચેની હાખા હાથનીજ આવી દાખી વગાડવું. વળી તેજ લાઈનમાં ને આવી નીશાની બે કસો નીચે છે એટલે સમજવું જ એ બેકે કસો સાથેજ દખાવી વગાડવું; અને એ પ્રમાણે બીજા કોઈ ઠેકાણે હોય તો એજ પ્રમાણે સમજવું.

નંબર ૭ મરસીઆ-ગઝલ-અલીફસે તુ યાદ કર-તર્જ.

દાયમ પડા હુવા તેરે ધરપર નહીં હું મઝેં,

૬	૭	૭	૬	૭	૬	૬	૨	૨	૪	૩
૮	૮	૯	૮	૮	૮	૭	૩	૪	૫	૫

ખાક ઐસી જાંદગી પ કે પરથર નહીં હું મઝેં-દાયમ. ૧.

૩	૪	૭	૮	૭	૬	૭	૭	૭
૫	૫	૯	૯	૯	૮	૮	૯	૮

નંબર ૮ જુલા-ગઝલ-સબામેં આમદે નીલમ-તર્જ.

તુમારા દીલ અગર હમસે શીરા હઝે,

૨	૩	૪	૩	૩	૨	૧	૨	૨	૩	૩
૪	૪	૫	૫	૪	૪	૩	૩	૪	૪	૫

(૯)

તો બહેતર હમ્મે હમારાબી ખુદા હમ્મે.-તુમારા દીલ.

૭	૮	૭	૭	૮	૭	૭	૬
૯	૯	૮	૯	૯	૮	૮	૮

નં ૯ બેહાગ-ગઝલ.

ખુશીસે કાઠ લે દીલદાર ગરદન,

૨	૩	૪	૩	૩	૨	૧	૨	૨	૨	૧
૪	૪	૫	૫	૪	૪	૩	૩	૪	૩	૩

યે હાઝીર હમ્મે મરે ખાઝર ગરદન-ખુશીસે. ૧.

૨	૩	૭	૮	૭	૬	૭	૭	૬
૪	૫	૯	૯	૯	૮	૮	૯	૮

નં ૧૦ કલ્યાન-ભોપાલી-ગઝલ-આપકા મુશતાક હું-તબ.

તુ અમ્મે તૂરે ચશમ હમ્મે કીમ ધ્યાનમે,

૧	૧	૧	૨	૨	૨	૧	૩	૨	૨	૧
૩	૨	૩	૩	૪	૩	૩	૪	૪	૩	૩

કથું અકેલી આપ હમ્મે અમ્મેવાનમે.-તુ અમ્મે. ૧.

૧	૨	૩	૨	૨	૨	૨	૧
૩	૪	૪	૪	૩	૪	૩	૩

નં ૧૧ કાફી-ગઝલ-અપક બતાકે મુજે દીલરખાને-તર્જ.

અબસ સતા ન હમે ઇશકસે કુછ કામ નહી,

૨ ૨ ૨ ૩ ૪ ૮ ૭ ૭ ૬ ૩ ૨ ૨ ૧ ૨ ૨
૪ ૩ ૪ ૫ ૫ ૯ ૯ ૮ ૮ ૪ ૪ ૩ ૩ ૩ ૪

કીતામે મહોબતમે હમ લીખાતે નામ નહી.-અબસ. ૧.

૨ ૩ ૭ ૮ ૮ ૮ ૭ ૭ ૭ ૮ ૭ ૭ ૬
૪ ૫ ૯ ૯ ૧૦ ૯ ૯ ૮ ૯ ૯ ૯ ૮ ૮

નં ૧૨ સોરઠ-ગઝલ-શરમીંદા કમર હમ્મે તેરી તથવીર-તર્જ.

દીવાના કીયા ખવાબમે શબ આકે કીસીને,

૭ ૭ ૮ ૭ ૭ ૬ ૬ ૨ ૨ ૩ ૭ ૮ ૭
૮ ૯ ૯ ૮ ૯ ૮ ૭ ૩ ૪ ૫ ૮ ૯ ૯

બહોશ કીયા ચહેરેકો દીખલાકે કીસીને,

૭ ૭ ૮ ૮ ૮ ૭ ૭ ૬ ૭ ૮ ૭
૮ ૯ ૯ ૧૦ ૯ ૯ ૮ ૮ ૮ ૯ ૯

બલા દીખલાકે કીસીને.-દીવાના કીયા. ૧.

૭ ૭ ૬ ૭ ૮ ૭
૯ ૮ ૮ ૮ ૯ ૯

નં ૧૩ ભઝેરવી-ગઝલ-હોતા હમ્મે કોઈ આનમે-તર્જ.

મરતા હું તેરે હીજમે અમ્મે ચાર ખબર લે,

૮ ૭ ૭ ૭ ૮ ૮ ૮ ૭ ૭
૯ ૯ ૮ ૯ ૯ ૧૦ ૯ ૯ ૮

(૧૧)

અપ્પ જાનસે જાતા હમ્મે થે ખીમાર અપ્પર લે.-મરતા. ૧.

૨ ૩ ૪ ૩ ૨ ૩ ૪ ૩ ૩ ૨ ૨
૪ ૪ ૫ ૫ ૪ ૪ ૫ ૫ ૪ ૩ ૪

નં ૧૪ જાંજોડી-ગઝલ-ગમ્મેરત આધ તુજકો-તર્જ.

તાપ ઉસકે દેખનેકી ન લામ્મે ચલે ગમ્મે,

૧ ૨ ૩ ૩ ૭ ૮ ૭ ૭ ૬ ૨ ૩ ૩ ૩ ૨
૩ ૪ ૪ ૫ ૯ ૯ ૯ ૮ ૮ ૪ ૪ ૫ ૪ ૪

કયા કયા પરી જવાન થે આમ્મે ચલે ગમ્મે-તાપ ઉસકે. ૧.

૩ ૭ ૮ ૭ ૭ ૬ ૭ ૭ ૭
૫ ૯ ૯ ૯ ૮ ૮ ૯ ૮ ૯

નં ૧૫ કલ્યાન-ગઝલ.

તફકા હોતા હમ્મે ઐસાબી ગુલઅંદામ કહીં,

૧ ૨ ૨ ૩ ૪ ૩ ૨ ૨ ૨
૩ ૩ ૪ ૫ ૫ ૫ ૪ ૩ ૪

મમ્મે કહીં શીયા કહીં સાકી કહીં જામ,

૨ ૩ ૪ ૩ ૨ ૪ ૩ ૨
૪ ૫ ૫ ૫ ૪ ૫ ૫ ૪

બલાલો સાકી કહીં જામ કહીં-તફકા હોતા હમ્મે. ૧.

૨ ૨ ૪ ૩ ૨ ૨ ૨
૩ ૪ ૫ ૫ ૪ ૩ ૪

(१२)

दीलकी भेताजी न यहां हम्मरने देती हम्म भुने,

२ ३ ४ ८ ७ ७ ७ ८ ८ ८ ७ ७ ६
४ ५ ५ ६ ६ ८ ६ ६ १० ६ ६ ८ ८
०० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०

नं० १६ कौसीया-गजल.

आगे आलमके गुलांसे दील लगाना जुअ हम्म,

३ ३ २ २ ३ ३ ३ २ ३ ४ ३ ३ २
५ ४ ४ ३ ५ ४ ५ ४ ४ ५ ५ ४ ४
० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०

धनदलीमे भेनवाका धनदलीमे भेनवाका,

८ ७ ७ ६ ८ ८ ८ ७ ७ ६
६ ६ ८ ८ ६ १० ६ ६ ८ ८
० ० ० ० ० ० ० ० ० ०

ये तरांना जुअ हम्म-भला ये तरांना जुअ हम्म-आगे. १.

२ ३ ४ ३ ३ २ १ २ २ ३ ४ ३ ३ २
४ ४ ५ ५ ४ ४ ३ ३ ४ ४ ५ ५ ४ ४
० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०

जो के दानीशमंद हो और दोस्ती नाने नहीं,

२ ३ ४ ३ ४ ३ २ ३ ४ ३ ३ २
४ ५ ५ ५ ५ ५ ४ ४ ५ ५ ४ ४
० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०

नं० १७ सोहेनी-गजल-कलसे तु भेकल-तर्ज.

आल तक धर था तुमारा उममं अय अल्लाह हम्म,

* १ १ २ २ १ १ * १ १ २ १ १ *
५ २ ३ ४ ३ ३ २ ५ २ ३ ३ ३ २ ५
० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०

(૧૩)

અઝ્મે યુનો યુતપ્પાનઝ્મે દીલ અપના બઝ્મેતુલા હઝ્મે.-૧.

૧	૨	૩	૨	૨	૧	૧	*	૧	૧	૨	૧	૧	*
૩	૪	૪	૪	૩	૩	૨	૫	૨	૩	૩	૩	૨	૫
૦૦	૦૦	૦	૦	૦	૦				૦	૦	૦	૦	

નં ૧૮ ભઝ્મેરવી-ગઝલ-નામ બનેકા ન લે યાર-તર્જ.

શાનપે મુજકો તેરી યાર તુ બલ બને દે,

૬	૬	૨	૩	૪	૩	૩	૨	૨	૨	૩	૪
૭	૮	૪	૪	૫	૫	૪	૪	૩	૪	૪	૫
	૦૦	૦૦									

ગરમીઝ્મે હશ્કસે હસ ગમકો પીગલ બને,

૬	૭	૮	૭	૭	૭	૬	૨	૨	૩
૮	૯	૯	૯	૮	૯	૮	૮	૩	૪
૦	૦૦	૦	૦	૦	૦	૦૦	૦	૦	૪

ભલા ગમકો પીગલ બને દે.-શાનપે. ૧.

૪	૭	૭	૬	૨	૨	૩	૪
૫	૯	૮	૮	૩	૪	૪	૫
	૦		૦૦		૦૦		

શૌક હઝ્મે તાઝા કે મઝ્મે તુજસે લિપટ લુંખારે,

૬	૭	૮	૭	૭	૮	૮	૮	૭	૭
૮	૮	૯	૯	૯	૯	૧૦	૯	૯	૮
૦૦		૦	૦૦	૦	૦૦	૦૦	૦	૦	૮

નં ૧૯ છઝા-ગઝલ.

સંભાણે તેગે અઘકો જરા મુનો તો સહી,

૨	૩	૨	૨	૧	૨	૩	૩	૨	૧	૨	૨	૩	૩
૪	૪	૪	૩	૩	૩	૫	૪	૪	૩	૩	૪	૪	૫
		૦		૦		૦		૦	૦		૦૦	૦	૦

(૧૪)

કીસીકી આન બની હમ્મે કયા સુનો તો સહી.-સંભાષો ૧.

૮ ૭ ૮ ૮ ૭ ૭ ૬ ૩ ૨ ૨ ૨ ૩ ૩
૯ ૯ ૧૦ ૯ ૯ ૮ ૮ ૪ ૪ ૩ ૪ ૪ ૫

લડાઈ હો ચુકી અબ દુર કીજીએ ગુસ્સા,

૩ ૪ ૮ ૭ ૭ ૬ ૭ ૭ ૭ ૬
૫ ૫ ૯ ૯ ૮ ૮ ૮ ૯ ૮ ૮

નં ૨૦ બેહાગ-ગઝલ.

ગર હમને દીલ સનમકો દીયા શીર કીસીકો કયા,

૧ ૨ ૨ ૩ ૩ ૩ ૨ ૧ ૨ ૧ ૧
૩ ૩ ૪ ૪ ૫ ૪ ૪ ૩ ૩ ૨ ૩

ધસ્લામ છોડ કુદ લીયા શીર કીસીકો કયા.-ગર હમને દીલ. ૧

૩ ૨ ૨ ૩ ૩ ૩ ૨ ૧ ૨ ૧ ૧
૫ ૩ ૪ ૪ ૫ ૪ ૪ ૩ ૩ ૨ ૩

હમારી તોરે ઝીંદગી મિસ્લે હુઆબ હમ્મે,

૧ ૨ ૩ ૩ ૩ ૪ ૩ ૨ ૩ ૩ ૩ ૨
૩ ૪ ૪ ૫ ૪ ૫ ૫ ૪ ૪ ૫ ૪ ૪

નં ૨૧ ભોપાલી-ગઝલ-સુનીઆ અરા બ ગુફતેગો-તર્જ.

અમ્મે ગુલે બાગે ધ્રિજા, દીલમેં તુ અપને ગમ ન આ.
અમ્મે મેરે શહેકે મહેલકા, દીલમેં તુ અપને ગમ ન આ.

* ૧ ૨ ૨ ૪ ૩ ૨ ૨ ૧ ૨ ૨ ૨ ૧
૨ ૩ ૩ ૪ ૫ ૫ ૪ ૩ ૩ ૩ ૪ ૩ ૩

આપને આકે જો પરી, તુજકો બસદ કુસુંગીરી,

$\begin{array}{cccccc} & & \circ & & \circ\circ & \\ 2 & 3 & 8 & 3 & 2 & \\ & & & & & \end{array}$
 $\begin{array}{cccccc} & \circ & & \circ & & \circ \\ 6 & 6 & 5 & 6 & 6 & 5 \\ & & & & & \\ 7 & 7 & 7 & 7 & 7 & 7 \\ \circ\circ & \circ\circ & & \circ & & \circ\circ \end{array}$

કર ગઈ અપના મુખતિલા, દીલમેં તુ અપને ગમ ન પા-અર્થે. ૧.

2	2	2	8	3
8	3	8	4	4
00		0		0

નં ૨૨ કલ્યાન-ગઝલ-એ હાલે મિસ્રીન-તર્જ.

ਅਨਾਪ ਅਨਮਤੀ ਅਦਾਐਂ ਵੇਖੀ, ਹੁਵਾ ਹਐ ਤਪਸੇ ਪੀਗਾਰ ਸੀਨਾ.

$\begin{array}{cccccccc} \circ & \circ & \circ & \circ & \circ & \circ & \circ & \circ \\ 1 & 2 & 2 & 2 & 2 & 2 & 8 & 3 \\ \circ & \circ & \circ & \circ & \circ & \circ & \circ & \circ \\ 3 & 3 & 8 & 8 & 3 & 8 & 4 & 4 \\ \circ & \circ & \circ & \circ & \circ & \circ & \circ & \circ \end{array}$

अमनमें लगना नहीं मेरा जु, उड़ाता हूँ ये गुप्पार सीना-अनजय. १

२ ३ ४ ४ ३ ४ ३
४ ५ ५ ५ ५ ५ ५ (हुवा हउमे तयसे शीगार सीना-ते.)
० ० ० ० ० ० ०

નં ૨૩ જીલ્લા-ગઝલ.

કરકે તનહા મુજે અમ્મે દાસ્તો ગુલકામ ગયા,

१ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १० ११ १२
 ३ ३ ४ ४ ४ ३ ४ ४ ४ ४ ४ ३
 ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०

गम अलम सोंप गया ताकतो आराम गया-करके तनहा मुजे. १

[illegible]

મદદ ધર્મમાલ નોગીકી હુધ હમે ધનદીનો હમપર,

હુધ હચ્ચે ધનદીનો હમપર હુધ હચ્ચે ધનદીનો હમપર. ૧

ઉડા ઇસ મહેલકો તું આફ્રીકાકે સીમત અએ જીત અબ,

નં ૦ ૨૫ બેહાગ-કુમરી.

१ २ ३ ३ ७ ८ ७ ७ ६ ८ ७ ७ ६ ६ २ ३ ३ ३ २ २ १
३ ४ ४ ५ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ८ ४ ४ ५ ४ ४ ३ ३
०० ०

2 3 6 7 8 9 0 1
4 5 6 7 8 9 0 1

નંં ૨૬ હોરી-કુમરી.

^o
 २ ३ २ २ १ १ १ २ २
^o
 ४ ४ ४ ३ ३ २ ३ ३ ४
^{o o}
 ० ० ० ० ० ० ० ० ०

(૧૭)

કોઈકુ હસાવું કોઈકુ રલાવું, કોઈસે કરાવું મિલાવ-અઝારે. ૧.

૨ ૩ ૩ ૪ ૪ ૩ ૪ ૩ ૩ ૨ ૩ ૩ ૨ ૨
 ૪ ૪ ૫ ૫ ૫ ૫ ૫ ૪ ૪ ૫ ૪ ૩ ૪

નં ૨૭ હુમરી-ખમાય.

ભાલી હો થેતો સુરત પીયારી,

૧ ૧ ૧ ૨ ૨ ૨ ૨ ૩ ૨ ૨ ૧
 ૩ ૨ ૩ ૩ ૪ ૩ ૪ ૪ ૪ ૩ ૩

સુરત પીયારી મીઠી સુરત પીયારી-ભાલી હો. ૧.

૩ ૩ ૩ ૩ ૩ ૨ ૨ ૨ ૩ ૨ ૨ ૧
 ૫ ૫ ૪ ૫ ૪ ૪ ૩ ૪ ૪ ૪ ૩ ૩

લેલીકે મનમેં ખસ ગયો મજનુ,

૧ ૨ ૩ ૩ ૨ ૩ ૩ ૩ ૨
 ૩ ૪ ૪ ૫ ૪ ૪ ૫ ૪ ૪

પ્રીતજી લાગી કરારી હો—થેતો સુરત પીયારી. ૨

૩ ૩ ૩ ૩ ૨ ૨ ૨ ૩ ૨ ૨ ૨ ૩ ૨ ૨ ૧
 ૫ ૪ ૫ ૪ ૪ ૩ ૪ ૪ ૪ ૩ ૪ ૪ ૪ ૩ ૩

નં ૨૮ દાદરા-હુમરી-નકો જાગે રે મગારી-તર્જ.

ગરવા લગા લું સોહન મોરી પ્યારી હો,

૧ ૨ ૨ ૨ ૨ ૩ ૩ ૩ ૨
 ૩ ૩ ૪ ૩ ૪ ૪ ૫ ૪ ૪

સોહન પ્યારી હો-મોહન પ્યારી હો—ગરવા. ૧

૨	૩	૩	૨	૨	૩	૩	૩	૨
૪	૪	૫	૩	૪	૪	૫	૪	૪
૦		૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

લાગી લગનવા છોડું ન હરગીઝ,

૧	૨	૩	૩	૨	૩	૩	૩	૨
૩	૪	૪	૫	૪	૪	૫	૪	૪
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

રસીક કર મોરી બતીયાં તુ મતવારી હો—ગરવા. ૨
(ગરવા લગાજી સોહન મેરી પ્યારી હો—તેજ.)

નં ૨૬ કાફી-દાદરા-હો ગોરી આલીને નઝારા બર-તર્જ.

મઝમેં તો મઝમેં આતશકીશત આપકા ગુલામ હું,

૧	૧	૧	૨	૩	૩	૨	૧	૨	૧	૧
૩	૨	૩	૩	૫	૪	૪	૩	૩	૩	૨
૦		૦		૦		૦	૦	૦	૦	૦

મઝમેં આપકા ગુલામ હું ગો શાહે જીકીરામ હું—મઝમેં તો. ૧

૨	૩	૩	૩	૪	૩	૩	૨	૨	૩	૩	૨	૧	૨	૧	૧
૩	૫	૪	૫	૫	૫	૪	૪	૩	૫	૪	૪	૩	૩	૩	૨
૦		૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

મઝમેં મેરે મૌલા ઝો મબસે ઝૌલા,

૧	૨	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૪	૩	૩	૨
૩	૪	૪	૫	૪	૫	૫	૪	૫	૫	૫	૪	૪
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

યે તુમસે રખતા કામ હું મેં આપકા ગુલામ હું.
(મઝમેં આપકા ગુલામ હું ગો શાહે જીકીરામ હું—તે.)

(१६)

નં ૦ ૩૦ હોરી-ફાગનકે દીન ચાર-તર્જ.

आया तेरा दीनदार, अतीन—

१ २ ३ ४ ५ ३ ४ ५ ६

ਮਾਸਾ ਮੁਢੇ ਐਕ ਦੇ ਤੁ ਭਘੀਲੀ-ਆਧਾ ਤੇਰਾ. ੧

6 6 3 2 3 3 8 3 3 2
 7 7 7 8 8 4 4 4 8 8

ਮੇਰਾ ਮਨ ਹੈ ਐਸਾ (ਹਰੀ) ਅਗਲ ਗੀਰੀ ਕਰਲੇ, ਜਨਾ ਮੁਝੇ ਹਮੇ ਅਹਾਰ-ਅਤੀਨ.

$\begin{array}{cccc} \circ & \circ & \circ & \circ \\ 3 & 8 & 6 & 7 \\ \circ & \circ & \circ & \circ \\ 4 & 4 & 2 & 2 \\ \circ & \circ & \circ & \circ \end{array}$

નં ૦ ૩૧ દાદરા-કાકી-કંગનવા મારા કરમ-તર્જ.

नोपनवा तोरा भरके उधल रह्यो रे,

[illegible]

મોહન તોરા મુખડા, જી' ચાંદકા હો દુકડા—જોખનવા.૧

$\begin{matrix} 3 & 8 & 2 & 9 & 6 & 5 \\ 4 & 4 & 7 & 7 & 7 & 7 \\ 0 & & & & & \end{matrix}$

ਨਾਮ ਹਮਾਰਾ ਹੈ, ਮਾਏ ਜਗ ਸਾਰਾ ਹੈ,

[illegible]

નં ૦ ૩૨ જોગીયા-અશાવરી-હોરી-તોહુ લાગુમ થેલી હમ્મે-તર્જ.

લૈલી લૈલી પુકારું મમ્મે બનમેં, મેરી લૈલી બરી મોરે મનમેં,

૧	૨	૩	૩	૭	૭	૭	૬	૩	૩	૪	૩	૩	૨	૨	૨	૨	૧
૩	૩	૪	૫	૮	૮	૮	૮	૪	૫	૫	૫	૪	૪	૩	૪	૩	૩

જાતી દીલબરકો મુજસે છુડાયા,

આગે દુરકતમેં જુકો જલાયા,

હુવા શમ્મેદા હુ-૧.

(લૈલી લૈલી પુકારું-તે.)

૮	૭	૮	૮	૭	૭	૭	૭	૬
૮	૮	૧૦	૮	૮	૮	૮	૮	૮

નં ૦ ૩૩ કાલીંગડા-કાહારવા-તેરા યાર સુમેદાર-તર્જ.

તેરા યાર કોટવાલ પુજે કાહેકા હમ્મે ગમ.

૧	૨	૨	૧	૨	૩	૨	૨	૧
૩	૩	૪	૩	૩	૪	૪	૩	૩

પુજે કાહેકા હમ્મે ગમ પુજે કાહેકા હમ્મે ગમ-તેરા યાર. ૧

૨	૩	૪	૮	૭	૭	૬	૬	૭	૬
૪	૫	૫	૮	૮	૮	૮	૭	૮	૮

તેરે આતીર કયાહી હમદા લાઈ હમ્મે શરાબ,

૩	૨	૩	૩	૪	૩
૪	૪	૪	૫	૫	૫

નોશ કરતો દીલસે દુર હોયે ધજતેરાબ-તેરા યાર. ૨

૩	૨	૩	૩	૪	૩	૩	૨
૪	૪	૪	૫	૫	૫	૪	૪

(૨૧)

નં ૩૪ બનજારા.

હુધ સુધુ નીકલ ગયા તારા, મુજે છોડ ચલા રે બનજારા.

૧	*	૧	૨	૩	૩	૨	૨	૧	૨	૨	૩	૩	૨	૨	૧
૩	૨	૩	૩	૫	૪	૪	૩	૩	૩	૪	૫	૪	૪	૩	૩
૦	૦	૦	૦	૦		૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ભાલી ભાલી ઉમર ભાલાપન ગમ્મે તનહા છોડકે માજન,

૩	૨	૨	૨	૩	૩	૩	૪	૩	૩	૨
૪	૪	૩	૪	૪	૫	૫	૫	૫	૪	૪
૦	૦	૦	૦	૦		૦	૦	૦	૦	૦

નં ૩૫ ઇંગ્રેજી-ચંબેલી.-મુઝા પેલી ચંબેલી-તર્જ.

એમ કેમ ખોલો છો વાલા યુલનાર રે,

૧	૨	૧	૨	૨	૧	૧	૧	૨	૨
૩	૪	૩	૪	૩	૩	૨	૩	૩	૪
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

જોશ પેલા માલી તો લાજનો નહીં પાર રે.

૧	૨	૨	૨	૧	૨	૨	૧	૧	૧	૨	૧
૩	૩	૪	૩	૩	૪	૩	૩	૨	૩	૩	૩
૦		૦		૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

જોશ પેલા લોગો કદેશ બૂંડી નાર રે,

૧	૨	૨	૦	૨	૨
---	---	---	---	---	---

(૨૨)

નં૦ ૩૬ પદ-ખમાય-ભજન રામ નામ તોરા-તર્જ.

ભાગો જલદ ભાગો સારે ભાગોજી વૈરાનમેં,

૧	૧	૧	૨	૧	૧	*	૧	૧	૨	૩	૨
૩	૨	૩	૩	૩	૨	૫	૨	૩	૩	૪	૪
૦		૦		૦				૦	૦	૦	૦

આતે હમ્મેં દુશ્મન વે પીએ ભાગોજી મૈદાનમેં-ભાગો. ૧.

૨	૩	૩	૩	૨	૨	૨	૨	૩
૪	૪	૫	૪	૪	૪	૩	૪	૪
૦		૦		૦	૦		૦	

નં૦ ૩૭ ધંચેજી-કલ્યાન-મેંગાલી બાબુ-તર્જ.

લટકનસે હમ્મેં જાતે જંગપર હઝરત બહાદર લટપટઆન,

૧	૨	૨	૪	૩	૨	૨	૨	૨	૧
૩	૩	૪	૫	૫	૪	૩	૪	૩	૩
૦		૦		૦			૦		૦

હાથ હમારે જીન ઝોર પરીયાં, મળ હો જાવેગે હૈરાન.-૧.

૩	૩	૨	૩	૪	૮	૭	૭	૬
૪	૫	૪	૫	૫	૯	૯	૮	૮
૦	૦	૦	૦			૦		૦

લટકનસે હમ્મેં જાતે જંગપર, હઝરત બહાદર લટપટઆન-૨.

(ઉપર છે તે.)

૨	૨	૪
		૫

(૨૩)

અરે કરકર ખીજલી લરજે } ૨ ૩ ૩ ૩ ૩ ૪ ૮
 ઉપરસે બાદલ ગરજે } ૪ ૪ ૫ ૪ ૫ ૫ ૯
 મેરી સંગડી મહેલીયાં લરજે } ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦

મખી છાયા અખર ભરપુર, પીયા હમ્મે દુર,

૬ ૬ ૬ ૮ ૬
 ૮ ૮ ૮ ૬ ૮
 ૦૦ ૦૦ ૦૦ ૦૦ ૦

અખરકર નારી-મહેલોમેં ૧

૩ ૩ ૩ ૪ ૩
 ૪ ૪ ૫ ૫ ૫
 ૦૦ ૦ ૦ ૦

નં ૦ ૩૯ જોગીયા-આશાવરી-લાવની-મને નહીં રે અખર-તર્જ.

દખી તેરી વફાદારી, મેરી શીકર મીટી સારી.

૧ ૨ ૩ ૩ ૨ ૨ ૧ ૧ ૨ ૩ ૩ ૪ ૩
 ૩ ૩ ૫ ૪ ૪ ૩ ૩ ૩ ૩ ૪ ૫ ૫ ૫
 ૦૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦

આશ નહીં થી મુજકો યે મજનુ, મીલોગે શીર દીલદાર,

૨ ૩ ૩ ૪ ૮
 ૪ ૪ ૪ ૫ ૦ ૦

(૨૪)

તુહી ગમખવાર.-દેખી ૧.

૬ ૭ ૬ ૨
૮ ૮ ૮ ૪
૦ ૦ ૦ ૦

૧૦ ૪૦ સારંગ-લાવની-કયા હુમક ચાલ ચલતી-તર્જ.

હમ્મે બદીમેં કયા હામિલ, અરે ગાફિલ.

૨ ૨ ૧ ૧ ૧ ૨ ૨ ૨ ૧
૪ ૩ ૩ ૨ ૩ ૩ ૪ ૩ ૩
૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦

એક રોઝ કરેગી તુમકો બદીતો દોઝખમેં વામિલ-હમ્મે. ૧

૧ ૨ ૨ ૨ ૩ ૨ ૨ ૨ ૧ ૧ ૧ ૨ ૨ ૨ ૧
૩ ૩ ૪ ૪ ૪ ૪ ૩ ૩ ૩ ૨ ૩ ૩ ૪ ૩ ૩
૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦

ઝુલ.

મખ મીલકે જો એક હો જાએ } ૧ ૨ ૨ ૩ ૨ ૨
તુમસે રશક ફરીશ્તે ખાએ } ૩ ૩ ૪ ૪ ૪ ૩
હર જગે પરાનક પાએ } ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦

સુનો મેરા જો હો આફિલ અરે ગાફિલ.

૨ ૨ ૧ ૧ ૧ ૨ ૨ ૨ ૧
૪ ૩ ૩ ૨ ૩ ૩ ૪ ૩ ૩
૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦

જાહેર ખપ્પર

આ ચોપડી નીચે લખેલે ઠેકાણેથી
વેચાતી મળશે.

મુંબાઈ—રામવાડી આગળ યુક્તેશ્વર સેરીઆરજી
હોરમસજી માસ્તરની દુકાનેથી તથા ગણેશ-
વાડી આગળ યુક્તેશ્વર આગળજી જીવમળની
દુકાનેથી તથા કોટમાં સાપુરજી કરામજી મા-
ડનની દુકાનેથી વેચાતી મળશે.

મુરત—યુક્તેશ્વર કરસનદાસ નારણદાસની દુકાનેથી
તથા મનચંરજી જમસેદજી પોસ્ટવાલાની દુકા-
નેથી વેચાતી મળશે.

ભરૂચ—યુક્તેશ્વર કાસીરામ જેભાઈની દુકાનેથી વે-
ચાતી મળશે.

વરોડરા—યુક્તેશ્વર રણછોડલાલ મોતીરામની દુકા-
નેથી વેચાતી મળશે.

ડાકોર—યુક્તેશ્વર ત્રીભાવન રણછોડની દુકાનેથી
વેચાતી મળશે.

અમદાવાદ—યુક્તેશ્વર જગજીવન દલપતની દુકાને-
થી વેચાતી મળશે.

જરૂરયાતો લેનારા ઘરાકોએ નીચે લખેલે ઠે-
કાણેથી મંગાવી લેવી કમીશન સાડું આપવામાં
આવશે. છુટક એક નકલ મંગાવનારે પોસ્ટની ટી-
કીટના અડધા આનો વધારે મોકલવા.

મેહુલા જનનાદાસ ભગવાનદાસ
ની કુંપની.

ઠેકાણું ભૂલેશ્વર આગળ કીનારીવાલા
બી.દારીલાલ દુરગાદાસની દુકાને

